

BORAH POZVAL PEKA, DA SE UPRE OBLASTI NRA

Senator je obljubil peku brezplačno obrambo, ako bi ga vlada prosekutirala, ker prodaja kruh cenejšje kot pa je odredila NRA.

GLENN FERRY, Idaho, 4. avgusta. — Senator William E. Borah je danes nastopil proti oči teoriji vladnega določanja cen, ki jih vlada izvaja, ko je poslal brzojavko E. W. Nestorju, ki je edini pek v tem malem mestu, da ga bo brezplačno branil pred sodnijo, ako bi ga vlada prosekutirala, ker štruje kruha še vedno prodaja po 9 centov, namesto po 10 centov, kot je odredila NRA. Dejstvo, da je v slučaju nastopil senator Borah, ki je oster kritik NRA, katero dolži, da podpira trupe in uničuje malega podjetnika, je dalo aferi takoj značaj narodne afere.

"Jaz se ne bom uklonil ukažu NRA, da moram dvigniti ceno kruha za 1 cent pri funtu, ker sem prepričan, da tako zvišanje ni upravičeno," je izjavil danes Nestor. Moja pekarnja je edina v tem kraju, od drugod se ne pošilja kruha in torej nikomur ne delam škode, če kruh ceneje prodajam. Moji odjemalci se tudi ne pritožujejo radi nizke cene. Moja trgovina bi morda ne trpela dosti, če bi ceno dvignil, ampak po mojem mnenju nima nihče pravice ukazovati mi, kakšno naj vodim svoje posle.

"Ko mi je administrator pekarskega pravilnika 1. avgusta pisal, da moram ceno dvigniti in da bom moral plačati \$300 kazni na dan, če tega ne storim, sem pisal senatorju Borahu, katerega poznam osebno, da mi svetuje, kaj naj storim. Če me bodo prosekutirali, sem pri volji, da me senator zastopa pred sodnijo. Moja trgovina ni velika. Zaposlenega imam samo enega prodajalca in enega pomočnika, toda trgovina je moja in vodil jo bom kot sam mislim, da je prav, posebno ker sem čisto sam v tem okrožju."

Kako bo vlada v Washingtonu vzela afero, ni še docela jasno. Walter White, ki ima v rokah izvajanje pekarskega pravilnika, pravi, da se je cene kruha res v nekaterih slučajih dvignilo, ker se je hotelo s tem pomagati malim podjetjem, da pravilnik ne zahteva, da se mora cene določati. Če se bo Nestorja prosekutiralo, ni znano, vse pa kaže, da se to ne bo zgodilo.

Na obisku
Na obisku iz Chicago se mudi v Clevelandu Mrs. Mary Verhovnik, in sicer pri svoji sestrični Mrs. Svetin na 1246 E. 173 St. Z njo sta prišla tudi dva sina. Včeraj smo se srečali z njo na izletu skupnih društev SSPZ pri Štušku. Dobrodošla!

Računi za plin, itd.
Rojake opozarjamo, da lahko plačajo svoje račune za plin, vodo, elektriko in telefon v našem uradu in sicer do 10. t. m. do 6. ure zvečer.

Iz obiska
Iz obiska na svetovni razstavi v Chicago so se vrnil Mr. in Mrs. Frank Gubanc, 1264 E. 168 St. in Mr. in Mrs. John Alib, 1234 E. 168 St.

POMEMBNA NOVA POLITIČNA ORIENTACIJA V FRANCJI

V sobotni izdaji "Enakopravnosti" smo priobčili poročilo iz Pariza, iz katerega je razvidno, kako se v Franciji kristalizirata dva nova politična tabora — nacionalno-fašistični in marksistični proti — fašistični tabor. Francoski komunisti in socialisti, videč kaj se je zgodilo z delavstvom v Nemčiji in drugod, ker je bilo sprto in razdvojeno, so se zedinili v tem, da bodo v bodoče delali roka v roki proti fašistični nevarnosti. Tozadevno prinaša starokrajška "Delavska Politika" z dne 21. julija naslednje poročilo.

V Franciji so sklenili v nedeljo, dne 15. julija socialisti in komunisti enotno fronto, v svrhu pobijanja fašistične nevarnosti. Socialistični svet francoski je sprejel tozadevno resolucijo s 3471 glasovi. Proti je bilo 366 glasov; glasovalo pa ni 67 glasov. Konferenca je pooblastila stalni odbor, da dogovor v tem zmislu s komunisti podpiše. Resolucija se nadeja, da bo enotna akcija v nadaljnjem privedla oboje stranki tudi do organične enotnosti, kakor so socialisti vedno želeli.

Zaradi učinkovitosti boja proti fašizmu in vojni nevarnosti se naj organizirajo skupne demonstracije po vsej Franciji ob dvajsetletnici napovedi vojne dne 2. avgusta 1914. Socialistično - komunistični pakt naj v bistvu vsebuje naslednje določbe: Dokler traja pakt in tudi izven skupnih akcij se morajo opustiti vse medsebojne žalitve in vsi medsebojni boji. Skupne manifestacije se morajo baviti samo z določenim ciljem ter so na njih nedopustna vsakršna prerakanja o strankinih doktrinah in taktiki strank.

V borbi proti fašizmu gre za obrambo demokratičnih svobodščin. Vse, ki hočejo te svobodščine braniti, se naj povabi, da se udeležijo skupne socialistično - komunistične akcije. Pri skupnih akcijah je sistematično nasilstvo izključeno.

Socialistični svet apelira na javnost, da se zavzame za bivanje dunajskega župana Seitzja, Gabriella Proft in Helo Prostranicky (člane predsedstva avstrijske socialne demokracije). Glede resolucije je bilo na konferenci nekaj pesimizma. Tudi Leon Blum, ki je bil doslej nasproten sodelovanju s komunisti, je pesimist, misli pa, da pomeni ponudba sodelovanja morda le izpremembo dosedanje moskovske politike.

Prav pomemben je pa sklep francoskega socialističnega sveta glede nadaljnega postopka. Svet bo ta svoj sklep sporočil socialistični dalavski internacionalisti, ter jo naprosil, da se obrne v Moskvo za pojasnila, če je sodelovanje iskreno in če je mogoče ustvariti vsaj na tej podlagi mednarodni pakt za sodelovanje.

Doslej so ponudili komunisti sodelovanje s socialisti v Franciji in na Čehoslovskem. Logično bi bilo, da se taka ponudba napravi med obema internacionalnoma, kakor jo je socialistična že napravila med drugo in tretjo, ker sta obe stranki mednarodno organizirani. Iz tega razloga je francoski apel na socialistično delavsko internacionalno popolnoma opravičen in s

stališča delavskega gibanja nujen. Zakaj, če se tozadevni dogovor sklene med internacionalo, je potem tu mednarodna podlaga za sodelovanje, dokler pa tega ni, tudi ni mogoče govoriti o istosmerni politiki in taktiki, ker se deželni pakti lahko nanašajo le na deželne razmere ali pa potrebuje posamezne stranke.

Na Čehoslovskem so se komunisti s svojo ponudbo obrnili na narodne socialiste ter češke in nemške socialne demokrate. Češki narodni socialisti se imenujejo socialisti, so samostojna stranka, vendar pa podpirajo socialne demokrate v delavskih vprašanjih. Sodelovanje s komunisti so naravnost odklonili.

Tudi češki in nemški socialisti (Dalje na 2. str.)

DINAMIT NAMENJEN ZA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA.

SPOKANE, Wash., 4. avg. — Pred nekaj dnevi se je našlo ob progi nedaleč od tukaj, po kateri se je včeraj vozil predsednik Roosevelt, zaboj dinamita. Dinamit ni bil zvezan z vžgalno vrvico, vsled česar bi v nobenem slučaju ne mogel eksplodirati, vendar se je dotični del proge posebno zavarovalo.

NACIONALISTI PORAZILI KITAJSKJE KOMUNISTE

SANGHAI, 4. avg. — Kitajska vlada poroča, da so vladne čete zatrlje komunistični upor v provinci Fukien ter preprečile zasedbo Funchow. Vse vesti o poteku bojev pa so pod strogo cenzuro. Prejdenje in nepotrdene vesti so javile, da se je komunistom na več krajih posrečilo prebiti fronto vladnih čet.

ZENSKJE IZZGALE POT IZ JETNISNICE.

McALESTER Okla. 4. avg. — Tri jetnice, ki so se nahajale tukaj v dolgoletnem zaporu radi umorov in ropov, so danes prežagale železne tramove v oknu jetnišnice ter zbežale na prosto.

DEMPSEY POSTAL OČE.

NEW YORK, 4. avg. — Soproga bivšega boksarskega čempijona Jack Dempseyja je danes tu porodila hčerko.

Dobila šunko

Zadnjo soboto je za "door prize" v mesnici Matija Križman, 5810 St. St. Clair Ave., dobila fino šunko Josephine Peterlin, 12834 E. 55 St.

Na obisku

Mr. Frank Keel in Mr. Joe Garbays iz Chicago, sta danes v družbi Mr. Frank Kranjčevića 1221 E. 61 St., obiskala našo tiskarno. Nahajata se za teden dni na obisku pri sorodnikih in prijateljih ter sta nastanjena pri družini Pintar na Glass Ave. Hvala za prijazen obisk!

Popravek

Zadnjo soboto smo poročali, da je preminul rojak Ignac Knaflič, kar pa bi se moralo pravilno glasiti Karlič. Nadalje se nam poroča, da je pokojni bival v Ameriki 30 let ter da zapušča tudi sina Johna.

Smrtna kosa

Po kratki bolezni je danes zjutraj nanaglo umrl rojak Fr. Savrič, star 50 let, stanujoč na 962 E. 76 St. Pogreb bo vodil pogrebni zavod Frank Zakrajška. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Velika proti-vojna demonstracija v New Yorku

15,000 delavcev in dijakov je bilo v pohodu, ki ga je priredila Zveza proti vojni in fašizmu.

NEW YORK, 4. avg. — Danes se je tukaj vršila ogromna proti-vojna parada, katere se je glasom policijskih poročil vdeležilo okrog 15,000 oseb. Pri demonstraciji je sodelovalo 77 različnih delavskih in dijaških organizacij.

Pacifistična demonstracija se je vršila pod pokroviteljstvom Ameriške lige proti vojni in fašizmu. William S. Tellentira, predsednik centralnega komiteja v New Yorku, izjavlja, da je bila to največja proti-vojna demonstracija, kar se jih je kdaj vršilo v New Yorku.

I Z V O Z BOMBAŽNEGA SUKANCA V NEMČIJO USTAVLJEN

MANCHESTER, Anglija, 4. avg. — Tovarne, ki izvažajo bombažni sukanec v Nemčijo, so sklenile, da ustavijo vse nadaljnje pošiljke, ker nemške firme še starih pošiljatev niso plačale. Sklep utegne imeti za posledico, da bo 15,000 delavcev v tem okrožju izgubilo delo. Zdaj so v teku pogajanja med angleško in nemško vlado in upa se, da bo zadeva v teku nekaj dni poravnana. Sodi se, da nemški importirji dolgujejo tovarnam v Lacashire okrožju okrog \$2.500.000.

Kennick svari

Councilman Wm. J. Kennick je na vse odbornike in javne nametščence v 20. kongresnem okrožju poslal pisma, v katerih svari demokrate, da bodo v jeseni izgubili volilno bitko v okrožju, če ne prenehajo z maščevalnimi napadi na kongresmana Sweeneyja. V pismu se posebno žigosa bivšega župana Millerja radi njegovih strupenih napadov na Sweeneyja. "Cleveland Press" je v soboto o Kennickovem pismu prinesel obširno poročilo na prvi strani.

Ljuta bitka v 20. distriktu bo nocoj začeta v slovensko naselbino, ko bo Sweeney govoril na shodu, ki se vrši v S. N. Domu.

Na počitnicah

Dr. Wm. J. Lausche in Dr. L. J. Perme, 15619 Waterloo Rd., sta se podala na enotedensko počitnice in njihova urada bosta zaprta od danes 6. avgusta do 13. avgusta.

Doma iz bolnice

Iz Glenville bolnice je bila s Svetkovo ambulanco pripeljana na dom v soboto popoldne Mrs. Mary Dremel, 15602 Calcutta Ave.

Coughlin v radiu

Kot se poroča iz Detroita, bo Rev. Coughlin koncem oktobra zopet začel s svojimi radio govori, ki se bodo nadaljevali do spomladi.

Izredna seja

Nocoj ob 8. uri se vrši izredna seja društva "V Boj" št. 53 S. N. P. J. na kateri se bo razmotrivalo o pogrebu umrlega člana Ignaca Karliča.

Ne bo seje

Seja Ameriško - Jugoslovanske tiskovne družbe se ne bo vršila nocoj, pač pa prihodnji ponedeljek, 13. avgusta, kar naj direktorji upoštevajo. —Tajnik.

Roosevelt naglašava važnost javnih elektrarn

BONEVILLE, Ore., 4. avg. — Predsednik Roosevelt, ki se vrača s počitnic na Havajskih otokih, je imel včeraj tukaj, kjer gradi zvezna vlada ogromen vodno - električni projekt ob Columbia reki, kratak govor, v katerem je naglašal pomen vladne lastovanih elektrarn v ekonomskem življenju dežele. Izjavil je, da električne naprave, ki se jih gradi tu in po drugih krajih v deželi, bodo za vedno ostale last vlade ter služile kot "vatel", ki bo meril in določal ceno elektrike tudi za privatne električne centrale, ker bodo slednje prisiljene konkurirati z vladnimi elektrarnami.

"Zamislim sem si idejo, da je vlada v stanu ustvariti tako merilo," je dejal predsednik. "Eno merilo je že začeto ob Colorado reki. Dva druga vatla sta v razvoju, ob rekah Tennessee in Columbia. Četrtega, ob reki St. Lawrence, pa se bo začelo."

Avstrijski naciji se pripravljajo

"Associated Press" poroča, da se avstrijski naciji, ki so po zatrtju puča na Dunaju zbežali v Jugoslavijo, pripravljajo na boj proti sedanjemu avstrijskemu režimu. V Jugoslaviji je danes 3000 nacistov, ki so sicer internirani, ampak njih voditelji se nahajajo v skrivališčih ter sistematično pripravljajo načrte ter čakajo ugodne prilike za vpad v Avstrijo. Poveljnik poraženih nacistov je Konstantin Kammerer, ki je ameriškega poročalca valcu dejal, da sedanji kancelar Schuschnigg ni drugega kot italijanski agent na Dunaju in da avstrijski Nemci ne bodo nikdar trpeli, da bi jim vladala Italija. Rekel je, da Schuschnigg sploh ni Nemec, temveč da je bil rojen v Italiji(?).

ZAMOREC JE BIL LINČAN PO POMOTI

SHREVEPORT, La., 4. avg. — V slučaju linčanja zamorca Grafton Page od ljudi svojega lastnega plemena je danes prišlo na dan da je omenjeni pravzaprav postal žrtev pomote. — Page ki je bil znan kot nasilnež in pretepač je v pijanosti vzel neko zamorsko dekle na avtomobilsko vožnjo. Na nekem križišču je prišel v kolizijo z nekim truckom. Skupina zamorcev, ki je prišla na pozorišče je mislila, da je Page dekle napadel, nakaar ga je zgrabila in vlekla v bližnji gozd ter ga do smrti pretepla.

Krušna vojska

Piketiranje židovskih pekarij radi previsokih cen se nadaljuje. Na E. 105 St. blizu Kemper ave. je v soboto zvečer grupa piketov napadla nekega priletnega moškega, ki je šel v pekarijo po kruh, nakaar je prišlo do spopada s policijo, ki je napadla pikete s plinskimi bombami. Neki moški, ki je slučajno prišel mimo, je bil opečen po obrazu. Židovske pekarije pravijo, da so cene kruha morale zvišati radi višjih mezd.

Starostna pokojnina

V soboto je prišlo v Cleveland prvih 41 čekov kot plačilo starostne pokojnine, dočim bi se imela starostna pokojnina prirediti izplačevati že s 1. julijem. Večina čekov je za \$15 ali manj.

DELOVANJE AMERIŠKIH FAŠISTOV OBELODANJENO V CALIFORNIJI

List pravi, da "Srebrnosrajčniki" vežbajo svoje člane po vzgledu nemških nacijev. Na svojih domeh imajo znake "kljuka-stega križa."

LOS ANGELES, 4. avgusta.

Tukajšnji list "Examiner" poroča danes, da je bilo pred posebnim kongresnim odsekom, ki preiskuje ne-ameriške aktivnosti in ki sedaj obdržava zaslišanja v tem mestu, izpričevano, da obstoji na Pacifiku že precej močno razširjena tajna organizacija z imenom "Srebrnosrajčniki", ki stremi za tem, da se po lasti ameriške vlade ter jo spremeni po vzgledu fašističnih vlad v Evropi.

Pri zaslišanjih, ki se vršijo za zaprtimi vrati, je bilo tudi izpričevano, piše omenjeni list, da imajo Srebrnosrajčniki oboroženo silo z imenom "udarnih četnikov", ki obdržava orožne vaje v bližini San Diega.

Kot se poroča, so vladni detektivi dognali, da se je nedavno kupilo 2000 nabojev municije za rabo Srebrnosrajčnikov, in da so jim isto prodali člani redne ameriške armade na mornariški zrakoplovski postaji v San Diegu, iz česar se sklepa, da imajo ameriški fašisti zaveznike pri armadi.

Kot izgleda, so Srebrnosrajčniki organizirani po vzgledu nemških nacijev. Na svojih uniformah sicer nimajo znaka kljukastega križa (svastike), pač pa je rečeno, da imajo člani take znake na svojih domeh.

Rečeno je, da fašiste zalaga z denarjem in municijo neki nepoznan bogatin iz San Diega. Organizacija je tajna. V splošnem niti članstvo samo ne ve, kdo vse pripada k nji. Trdi pa se, da je bilo pred preiskovalnim odsekom izpričevano, da spada k nji večje število rednih vojakov in mornarjev ter članov californijske državne milice.

VANDERVELDE NE SME OBISKATI BIVŠEGA DUNAJSKEGA ŽUPANA

Belgijski soc. vodja Vandervelde, predsednik socialistične delavske internacionale, ki se je mudil v Pragi na delavski olimpijadi, je hotel iti na Dunaj, da obišče sodruga Seitzja v zaporih deželnega sodišča.

Vandervelde je potom prasknega belgijskega poslanika zaprosil dunajsko belgijsko poslanstvo, da intervenira pri dunajski vladi da mu dovoli obiskati bivšega župana Seitzja, 7. julija pa ga je poslanstvo obvestilo, da je avstrijska vlada zahtevo bivšega belgijskega zunanjega ministra Vanderveldeja zavrnila.

Demokratska konfuzija

Med demokratskimi glavarji v Ohio je nastala silna konfuzija glede vprašanja, koga naj se podpira pri primarnih volitvah, ki se vršijo prihodnji torek. Newton D. Baker se je v soboto izjavil za gov. White, ki je letošnji kandidat za zveznega senatorja, dočim je bivši governor Cox, ki je bil pred leti demokratski predsedniški kandidat, prišel na dan z izjavo za kongresmana Westa, čigar kandidatura za zvezni senat podpira takozvani Rooseveltovi demokrati.

ŠTRAJK KLAVNISKIH DELAVCEV KONČAN

CHICAGO, 4. avgusta. — Stavka 800 delavcev v čikaških klavnicah, ki je trajala 12 dni, je bila danes poravnana in delavci se jutri vrnejo na delo. Pogajanjem je prisostvoval tudi gen. Johnson, ki se zadnje dni mudi v Chicagu. Glasom doseženega sporazuma se delavcem jamči 48 ur dela na teden, takozvani "ekstra" delavci pa dobijo 40 ur dela vsak teden, dokler pride v klavnice najmanj 4000 vagonov živine na teden. Glede mezd se pri pogajanjih ni razmotrivalo.

V ITALIJI NI DELAVSKEGA GIBANJA?

Italijanska vlada strogo kaznuje razredni boj v kakršnikoli obliki, češ, da je zločin proti narodnemu gospodarstvu. Prav tako naziranje o razrednem boju imajo kapitalisti in njih eksekutorji po vseh deželah, ker mislijo, da gredo pravice samo kapitalistu, delavcu pa ne.

Kljub italijanskim strogim zakonom se je pripetilo v Italiji v letu 1933 4186 takih zločinov, med njimi 101 poizkus bojkota ali stavke.

Iz navedene številke se jasno razvidi, da se delavstvo v Italiji še vedno bori za svoje pravice — razrednim bojem, ki je v Italiji, če ga izvaja delavstvo, zločin, če podjetniki pa pravica v interesu narodnega gospodarstva.

Mladinski zbor

Mr. Anton Šubelj nam poroča, da je bila prva skušnja novo ustanovljenega Mladinskega zbora sijajen uspeh. Vdeležilo se je skušnje 180 otrok in naučili so se dvoglasno tri narodne pesmi. Prihodnja vaja za Mladinski zbor za one, ki živijo blizu St. Clairja bo v torek 7. avgusta ob 10. uri popoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave., za one mladino, ki je bliže Collinwooda, pa se vaja vrši v torek 7. avgusta ob 2. uri popoldne v Bridge Tavern 694 E. 152 St., ker je Mr. Plevnik dal svoje dvorano na razpolago, da otrokom v collinwoodskem okrožju ne bo treba hoditi na St. Clair. Starše vpisanih otrok se prosi, da to upoštevajo.

V bolnici

Z Svetkovo ambulanco je bila v nedeljo popoldne odpeljana v Glenville bolnišnico Mrs. Regina Vidušić, 14208 Darwin Ave. Nahaja se v sobi št. 110 V Mt. Sinai bolnišnico pa je bila odpeljana v petek zvečer Mrs. Rose Potočnik, 448 E. 157. Obema želimo skorajšnjo okrevanje.

Letalka ubita

V Daytonu, O., kjer se vršijo zrakoplovske tekme ameriških avijatičark, se je včeraj smrtno ponesrečila Mrs. Frances H. Marshall, ki je preteklega decembra z neko drugo letalko dosegla vzdržnostni rekord v araku.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV FIG. & PUB. CO.
6231 St. Clair Ave. Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor
Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$8.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the
Act of Congress of March 3rd, 1879..

104

KULTURA V METROPOLI

Pravijo, da je ljudem gotove vrste vsak izgovor dober, pa četudi ga pes ne repu prinese. Zato so clevelandski kulturni vrtnarji dvignili v javnosti krik, da napredni krogi akcijo za Cankarjev spomenik bojkotirajo ter 20. aprila tekočega leta na svoji seji uralno sklenili, da se v kulturni vrt postavi spomenik Barage.

Za to smo jim pravzaprav lahko hvaležni, ker s tem so pokazali svojo pravo barvo. Če bi bili poštenjaki, bi bili morali to povedati takoj v začetku, oziroma vsaj takrat, ko je dospela Cankarjeva soha iz Ljubljane. Če bi bili klerikalci takrat javno povedali, kar so čutili—da Cankarja ne marajo—namesto da so se hlinili kot njegovi oboževalci, bi ne bilo treba nobenega prerekanja, kdo je bolj "zaslužen," Cankar ali Baraga, in slovenski Cleveland bi ne bil postal pozorišče neokusne farse, ki ne dela prav nobene časti tistim, ki so jo povzročili. Mi jim nič ne zamerimo, če Cankarja odklanjajo in mrzijo, kajti Cankar miselno ni bil nikoli njihov, zamerimo pa jim licemersko igro, katero so glumili od dneva, ko je došel ne-bodi-ga treba kip Cankarja, pa do dne, ko so javno izpovedali, da ga nočejo.

Pričakovati kaj takega od ljudi takega kalibra, bi bilo seveda preveč. Oni so si mislili: naprednjaki bodo kar drli za nami, ker smo se celo do Cankarja "ponižali," mi pa bomo želi čast in slavo! Sicer pa take farse med nami Slovenci niso nič novega. Pokojni Cankar jih je doživel več in tudi povedal, kaj je mislil o njih. Leta 1908., ko je Slovenija obhajala "Trubarjevo leto," je Cankar napisal naslednje:

Ob stoletnici Prešernovi je napisal Zupančič pesem, ki naj jo boro mladi ljudje vsakokrat, kadar praznujejo spomin naših velikih mož. Samo mladi ljudje naj jo boro! Za tiste, ki so kljub svezemu licu stari v srecu, v mislih in v pogumu,—za tiste ni pisal Zupančič.—Z brezprimernimi besedami je tam povedal, da je delo in življenje vseh naših velikih bojnikov in mučencev last in bogastvo tistih, ki to življenje, to delo, ta boj nadaljujejo. In tistih, ki so močni dovolj, da uživajo delež vsakega resničnega in poštenega boja. Ta delež, visoko in zaslužno plačilo, se imenuje trpljenje.

Ne dajmo se motiti, ne preslepiti! Ob Prešernovi stoletnici so se polastili Prešerna taki ljudje, ki niso imeli v rešnici in v svojem srecu prav nobene stike z njim—ki so bili z vsem svojim življenjem in delom Prešernu bolj tuji, kakor svoje čase njegov cenzor. Pravi sinovi in vnuki Prešernovega duha niso slavili svojega mojstra in učitelja z navdušenimi narodnimi kroki, temveč slavili so ga in ga slave na enostaven način, da hodijo za njim in nadaljujejo njegovo delo.

Kar se je takrat godilo, to se bo godilo tudi letos, v Trubarjevem letu. Še predno je to leto napočilo, so se že oglašali različni ljudje, ki ne morejo živeti brez odborov, in odsekov in ki so kratkoma vzel Trubarja v zakup. Meni se skoro dozdeva, da je

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

"Delavec" se zahvaljuje

Newburgh, Ohio

Pevski zbor "Delavec" se prav lepo zahvaljuje vsem posebnikom, ki so se udeležili piknika in s tem pomagali do dobrega uspeha. Najlepša hvala vsi za točno nam izkazano potrebo v vseh ozirih. Na tem pikniku je bilo pokazano, da prijatelji "Delavca" so res zvesti in iskreni. Nikakor pa mi ni moglo biti vrliga ženskega odseka Slovenske Delavske Dvorane, za njih točno osebnost izkazano proti pevskemu zboru "Delavec." Kar se tiče naročil pri oskrbniku SDD so bila izpolnjena točno in prvo vrsto, za kar smo mu hvaležni. Na ženski odsek SDD smo se obrnili za kuhinjske potrebščine, kar niso pri-

pravile, vzroka ne vemo. Ako pa so imele novo perilo, da se jim je zdelo škoda, da bi mi prvi ga rabili, jim svetujem naj ga nesejo, predno gre v rabo, še na svetovno razstavo v Chicago. Naj bo čitateljem jasno, da jaz ne grem in ne zbor "Delavec" za izkoriščanje SDD, temveč za dobrobit iste. Ali kakor je meni dovolj jasno, ženski odsek SDD pa gleda samo na osebnost in to ni v prid dvorane. To nam je bilo pokazano sedaj že v drugič. Toliko v zahvalo. Ako je komu radi tega izpodd časti, sem pripravljena na odgovor.

Pevski zbor "Delavec" ni vseeno radi tega nič prizadet. Še enkrat vsem najlepša hvala.

Kristina Siskovic

CLEVELANDSKI CIRKUS

Ni še dolgo tega, ko se je urednik "Enakopravnosti" poslužil svoje uredniške avtoritete, vzel v roko zloglasni rdeči svinčnik ter začel z njim šariti po mojem zadnjem dopisu; rezultat tega izvajanja uredniške oblasti je bil skrajšan dopis. To pa meni ni bilo kar nič všeč. Nič ne zamerim, če uredniki šarijo z rdečim svinčnikom po drugih dopisih, ampak po mojih — nak, s tem se pa nikakor nisem mogel strinjati. Zato sem uredniku "Enakopravnosti" precej zameril njegovo izvajanje avtoritete rdečega svinčnika nad mojim dopisom ter ježno sklenil: "Kar sam piši dopise, zlomek nevsčeni, jaz ti jih že ne bom več! Saj nisem neumen, da bi se mučil s pisarjenjem dopisov, da bi ti šaril po njih s tistim zoprnim rdečim svinčnikom! Midva sva opravila za vedno!"

In verjemite mi, da se nisem šaril, temveč sem imel trden namen, ne več pisati dopisov za "Enakopravnost". Nihče ne dela rad za rdeči svinčnik, jaz pa še posebno nerad, kajti ni prijetno mučiti se zaman. Ampak dogodki zadnjih dni so omajali moj sklep in rekel sem si, da bi bilo prav lepo in krščansko, če bi uredniku odpustil njegov greh, ki ga je zagrešil z rdečim svinčnikom nad menoj in mojim dopisom; in ker nisem baš tako slab človek in poleg tega tudi ne brez smisla za humor, sem se zasmehal na račun rdečega svinčnika in svoje jezice ter si rekel: "No, naj bo, pa mu odpusti zaenkrat, Janko. In potem pozabi vse skupaj. To ni samo lepó, temveč ti bo tudi zopet omogočilo, da se boš spet lahko oglašil v naši slavni javnosti, ne da bi te pekla vest zaradi prelomljenega sklepa, ter ji povedal, kaj si misliš o našem slavem clevelandskem cirkusu." In tako je bil uredniku "Enakopravnosti" njegov greh odpuščjen in pozabljen, jaz pa zopet pred vami, pa če vam je prav ali ne — pomagati si ne boste mogli.

Kar me je te dni najbolj zanimalo ter me obenem neznanosko zabavalo, je bil nastop clevelandskega cirkusa na svetovni razstavi v Chicagu. Da je ta naš slavni cirkus nameraval nastopiti tam, sem vedel, vžle temu pa sem bil dokaj presenečen, ko sem čital v čikaških listih, da je bil na sporedu tudi nastop rankega škofa Barage, "dobro znane literarne osebnosti v jugoslovanskih krogih in Združenih državah", ki je obenem tudi "glazbenik in skladatelj".

"Tristo kosmatih!" mi je ušlo v presenečenju in oči toliko da mi niso ušle iz očesnih jamic. "Vsaj ga vendar niso ti naši klovnji izgrebli iz groba, v katerem uživa svoj zaslužen počitek že lepo spomenikov, kar bi bilo spričo

vrsto desetletij, da bi jim delal štafazo?" Sicer ne verjamem v vstajanje iz grobov, ampak stvar je bila poročana čisto resno, da izprva res nisem vedel, ali bi zopet začel verovati v čudeže ali kaj. Toda poročilo je dostavljalo, da je bil omenjeni slavni govornik tudi "literarna osebnost" in "glazbenik in skladatelj", in ker se pri najboljši volji nisem mogel spomniti, da bi bil ranjki škof kdaj pripeval kaj k slovenski literaturi ali glazbi, sem bil še najbolj pripravljen verjeti, da je reporter "Chicago Daily Newsa" pogledal preglednik v kozarec ter videl stvari, ki jih prav za prav ni bilo nikjer.

Nenadoma sem se pa domislil, da mi je znanec Jaka nekaj dni poprej zaupal, da je uprava našega lokalnega klerikalno-narodnjakega cirkusa sklenila, naj naš klovn Jože Grdina v Chicagu reprezentira rankega škofa Barage, kajti njihovo mnenje je bilo, da cirkus brez tega ne bi bil popoln. Ko sem se domislil tega, me je posilil smeh. "Aha, že vem, zakaj je čikaški reporter napravil iz Barage "literarno osebnost" in "glazbenika" — zato, ker ga je reprezentiral naš slavni klovn in klovn Jože! In ker je Jože reporterju najbrž "zaupal", da je "znana literarna osebnost" med ameriški Jugoslavlani, pri tem pa premalo povdaril, da on ni Baraga, temveč bo Barago samo predstavljal, se je ubogemu reporterju vse skupaj čudno zmešalo in rezultat je bil "znana literarna osebnost in glazbenik" Baraga. S tem je seveda napravil krivico obema, ranjemu Baragi in Jožetu: prvemu, ker mu je obesil na grbo literarne produkcije, odgovornost za katere bi nedvomno hvaležno odklonil, če bi bil že živ; Jožetu pa s tem, ker ga je oropal priznanja za njegovo "literarno" delovanje med ameriški Jugoslavlani, ki je vsaj v njegovih očeh nekaj vredno. Poročilo bi se moralo glasiti čisto drugače, na primer takole:

"Na sporedu je bil tudi nastop mr. Jožeta Grdine iz Clevelanda, ki nam je bil predstavljen za dobro znano literarno osebnost med ameriški Jugoslavlani in ki je reprezentiral pokojnega škofa F. Barage, Slovenca po krvi, ki je misijonaril med ameriški Indijanci ter si s tem stekel velike zasluge za kulturni razvoj Jugoslovancev."

No, upajmo, da ta vnebovpijoča krivica, ki se je zgodila Jožetu, ne bo moža umorila, kar bi ne bilo priporočljivo, kajti potem bi bilo treba postaviti na našo "kulturno" filko dvoje dragocenih sestavin.

neugodnih razmer skrajno težavno podvzetje.

Zelo me zanima tudi razburjenje, ki se je polastilo nekaterih krogov v stari domovini zaradi naše farse s Cankarjevo soho. Meni se zdi, da se tam razburjajo po nepotrebnem in prepozno. Po nepotrebnem, ker ti naši črni klovnji niso vredni, da bi se človek zaradi njih razburjal in ker na koncu končev sploh ne vedo, kako ga lomijo, prepozno, ker bi se bili lahko poprej domislili ter poizvedeli, kakšne sorte tiči so ljudje, ki so za soho vprašali. Če bi bili to storili, bi si bili lahko prihranili vse današnje razburjenje in soha Ivana Cankarja bi ne bila postala predmet zapostavljanja in ciničnega zasmevanja od strani naše črne garde, v čije umazane roke je prišla. Tudi bi v tem slučaju naši črni gardi ne bilo treba uganjati take grde hinavščine, kot jo uganja s to soho že ves čas, odkar so jo dobili iz Ljubljane in tudi mrtvemu Baragi, ki me navsezadnje kot tak kar nič ne zanima ter mu privoščim magari tudi ducat spomenikov, bi ne bilo treba trpeti zaradi hinavščine in silne duševne omejenosti predstavnikov klerikalizma med ameriški Slovenci, ki so ga, reveža, čisto po nedolžnem porinili v kulturni škandal s Cankarjevim spomenikom. Meni se celo dozdeva, da bi se tudi Baragi, seveda, če bi bil še živ, vsa ta umazana zadeva nemalo gabila ter bi najbrž izjavil, da rajši ostane brez vsakega spomenika, kakor da bi mu ga postavljali taki hinavci, zagrizenci in omejenici.

Jaz sem človek mirne narave, se nerad jezim in imam še kar precej smisla za humor. Hinnavem, raznim fanatikom in idijotom se navadno vedno lahko smejem. Ampak, kadar gre stvar predaleč, tako daleč, kakor je šla pri nas zadeva s Cankarjevim spomenikom, ki postavlja ameriško Slovenijo v tako slab luč, da je videti že skoro kot kolonija idijotov, ki se mirno dajo voditi skupini brezvestnih oportunistov, šarlatanov in omejenih fanatikov, tedaj tudi mene mine smeh in lotevati se me začne jeza.

Kar je preveč je preveč! In zadnjič čas je, da naša javnost napravi konec tej skandalozni fars s Cankarjevo soho ter odločno pove vsem tistim, ki nosijo odgovornost za ta kulturni škandal, da so šli predaleč in da je skrajni čas, da se konča to sramota.

Naj izroče Cankarjevo soho ljudem, ki Cankarja poznajo po njegovih delih, ljudem, katerim je njegov spomin drag in svet, ker vedo, da je bil Ivan Cankar vedno z dušo in srcem na strani zatiranih, izkoriščanih in ponižanih proletarcev, ali naj pa gre nazaj v stari kraj!

Janko Bambič

PARADIŽNIKI.

Paradižniki, ki jih pozna danes vsaka dobra gospodinja, izvirajo iz Južne Amerike. V Peru in Mehiki jih poznajo že več stoletij. V Evropo so jih po velikih ovinkih prinesli Španci.

Vrednost paradižnikov je v njihovih vitaminih in mineralnih snoveh. Zato pa manjkajo paradižnikom popolnoma beljakovine in hranila. Proti ugovoru, da vsebujejo dosti vode, se lahko postavi ugotovitve, da vsebuje ostalina skoro vse soli, ki so potrebne človeškemu organizmu. Poleg drugih vitaminov imajo paradižniki tudi vitamin A in B. Najboljše storijo tisti, ki morejo uživati paradižniške sirove. Pri kuhanju namreč izgubi ta sadež mnogo svojih dragocenih sestavin.

ŠKRAT

"Oče mi vsako leto za rojstni dan podari kakšno lepo knjigo," je rekla gospodična, pri kateri se je nagibalo že na jesen.

"Ali res?" je rekel brezobziren fant. "Potemtakem morate imeti že precej lepo knjižnico!"

"Takale oteklina, ki jo imaš ti na glavi, je znak nervoznosti," je rekel prijatelj rojaku.

"Imaš prav," odvrne ta. "Moja žena je bila včeraj zelo nervozna..."

"Vidiš, kar človek dobrega stori, se mu vedno dvojno vrne," je učil moralist.

"Vidim, vidim," odvrne glavar družine, "Lani sem omočil hčer in letos sta se oba z močjem priselila k nam."

POMEMNA NOVA POLITIČNA ORJENTACIJA V FRANCJI.

(Dalje iz 1. str.)

demokrati na Čehoslovaškem so se posvetovali o komunističnem predlogu.

Obe stranki sta ponudbo zaenkrat vljudno odklonili, ker komunisti v Nemčiji niso bili lojalni in tudi sami doma imajo večkratne enake izkušnje.

Dalje so češki in nemški socialni demokrati v vladi. S sedanjo taktiko so čutili demokracijo in socialne pravice delavcev, ker so v državi soodločevalen faktor. Če bi v sedanjem trenutku šli v opozicijo daleč na levo, bi se porušila demokracijska večina in nastopila politična desorganizacija, kateri bi nujno sledila reakcija, ki se že nekaj let trga za oblast v državi. Pakt bi služil v sedanjem trenutku samo komunistom za akcijo.

Razumljivo pa je, da tudi čehoslovaški socialni demokrati načelno niso proti enotnosti, ki bazira na realnem in lojalnem sodelovanju, vendar se pa mora to vprašanje urediti mednarodno, to je, med obema internacionalama.

Danes je najnevarnejši pojav mednarodna fašistična reakcija. Proti tej se mora naperiti vsa borba, ker so za napredek delavskega gibanja in njega akcijsko sposobnost potrebne predvsem najširše svobodščine.

Vprašanje socialistično-komunističnega sodelovanja je torej zopet v razpravi. Naloga obeh internacional je, da to vprašanje lojalno rešita in uredita modalitete, da se delavstva ne bo več zavaljalo v medsebojna klanja in preganjanja. Cilj je isti: osvoboditev delavstva izpod kapitalističnega jarma. Kdaj in kako naj doseže delavstvo ta cilj, je pa taktično vprašanje enotnega delavstva. Temu cilju ne služi cepljenje delavskih vrst.

MISLI

Človekov obraz je človekov dnevnik.

Dilentanti so slaba vest uradnikov.

Smatraj storjeno neumnost za čistilo!

Vsi veliki ljudje dišijo po zemlji.

Kdor gleda na noge, ne pride na vrh gore.

Sele ljubezen odkrije deklici njeno dušo.

Kdor ni neizprosni s samim seboj, ostane vedno pritlikavec.

Zajčja nadloga v Avstraliji

Vlada organizira splošen napad na zajce, ki jih je vsak dan več.

Razne šibe tepejo sodobno človeštvo. Na Angleškem imajo velikansko sušo, drugod v Evropi, kjer straši pošast vojne pa brezbožniške razstave. Avstralija vsega tega ne pozna, zato pa ima zajčjo nadlogo. Pravijo sicer, da še nikoli ni bilo vzroka za pritožbe o pičlem razmnoževanju glodalcev kajti na glavo vsakega avstralskega prebivalca pride tisoč zajcev, toda to, kar se zdaj godi v Avstraliji, presega vse meje. Zajci povzročajo ogromno škodo. V svoji veliki požrešnosti so prodrli že tik do človeških naselbin in se ne strajajo napadati niti ljudi.

Farmarji, ki živijo v večji koloniji blizu St. Georgesa (Queensland) so pred kratkim ponosno zaslišali čudne šume. Oprezno so vstali in šli pogledat, kaj se godi. Videli so na tisoče zajcev, ki so ponoči vdrli na dvorišča kmetij in so v bori polovici ure oglodali vse, kar jim je prišlo pod zobe.

Tudi iz drugih predelov Avstralije poročajo o sličnih rečeh. Sestradini zajci ne puste na poljih in livadah celega nobenega štrclja in požro vse, kar najdejo. Avstralska vlada je zaradi tega napravila načrt za zatiranje zajčje nadloge. Toda živalim je težko priti v okoli, ker se z velikansko naglico razmnožujejo.

Bodočnost podmornic

Z letali je mogoče videti globoko pod vodno gladino. Prav to je povzročilo, da bo podmornica problematično napadalno sredstvo v bodoči vojni. Letalci imajo namreč zelo lahko nalogo, če hočejo obmetavati podmornice z bombami, ki se vžgejo šele v globini. Če ne zadenejo podmornice v trup, lahko povzročijo razpočenje takšne bombe tako silen pritisk v vodi, da razžene ladjo na vse strani.

Prav iz tega razloga se tehnični strokovnjaki trudijo, da bi izgotovili tip podmornice, ki bi se pogreznila še globlje pod vodo. Doslej so konstruirali podmornice, ki dosežejo do 400 m globine. Globlje pa skoro ni mogoče iti, ker postane konstrukcija podmornice potem silno draga. Ker se potapljači pogreznejo lahko do globine 150 metrov, pa upajo, da bodo sčasoma zgradili tudi podmornice za vsaj takšno globlino. Seveda, če se že pred tem ne bo pokazalo, da je morebitna uničevalna tekma pod vodo brez pomena.

NOČEJO V ZAKON

Kakor je dognal češkoslovaški statistični urad, se število zakonskih kandidatov obeh spolov od leta do leta krči. L. 1930 je bilo v ČSR še 252.000 zakona željnih ženinov in nevest. Lani je padlo njih število na 228.000. Statistični podatki pravijo, da se vdovec mnogo rajši ženijo kakor samci, seveda se tudi vdove rajše ženijo kakor dekleta. Vendar pa se v mnogih primerih vdove odtegujejo ponovnemu vstopu v zakon, ker bi s tem izgubile del dohodkov, ki so jim v vdovskem stanu zajamčeni.

KUHARICA CESARICE ELIZABETE

Te dni so našli v stanovanju v starem Holburgu mrtvo 94letno kuharico pokojne avstrijske cesarice Elizabete, Terezo Teuflovo. Našli so jo v sedečem položaju. Policijska komisija je prišla do zaključka, da je starica podlegla starostni onemoglosti. Teuflova je bila najljubša kuharica cesarice Elizabete in jo je spremljala tudi na usodni poti v Zenevo, kjer jo je dohitela smrt pod Luchenijevim bodalom.

(Dalje iz 1. kolone)

tem korenitim narodnjakom, (ki hočejo okoli in iščejo, kaj bi slavili), edina skrb in edino veselje le to, da se porodi na Slovenskem v enem letu dolga vrsta novih predsednikov, podpredsednikov, tajnikov in drugih nepotrebnih ljudi. O Trubarju samem imajo neko temno slutnjo; tisti, ki ne vedo ničesar o njem, ga smatrajo za navdušenega antiklerikalnega narodnjaka. Tisti pa, ki so nekaj slišali o reformaciji na Slovenskem, morajo na tihem in globoko v srecu Trubarja edinole sovražiti!

To, kar je Cankar zapisal glede "slavilcev" Prešerna in Trubarja, velja danes za njegove lastne laži-oboževalce. Postavite v gornjem citatu ime Cankarja, kjer se imenuje Prešerna in Trubarja, pa je slika perfekta. Zgodovina se ponavlja! (Dalje prihodnjic)

HČI MESTNEGA SODNIKA

IZVIRNA ZGODOVINSKA POVEST
IZ 15. STOLETJA

Spisal Jos. Jurčič

"Grem!" — šepetala je, — "grem, četudi oče izvedo. Videti ga moram in hočem. Ena beseda od njega, zagotovilo, da me ima rad, in zopet bom hitela domu. In če oče izvedo? Naj. Na koleh jih bom za zamero prosila, in če jim povem, kako ga ljubim ne morejo me zamažati, morajo mi odpustiti."

V tem hipu zasliši, da se odspodaj vrata odpirajo, naglo skoči na okno. Sodnik, Grniščak in še trije meščanje so šli ven. Veselja je deklica poskočila.

Brž pokliče svojo stregačko in ji veli, naj ji pomaga obleči se, ker bode šla za trenotek ven na sprehod.

Mrak se je bil ravno storil, ko sta šli dve ženski skozi vrtna vrata. Obe sta bili tako oblečeni in s tako gostimi nalijci zagrnjeni, da ni mogel nihče poznati hčere mestnega sodnika in njene služabnice.

Na poldanski strani ljubljanskega mesta je tačas nekaj dreva stalo, nedaleč od ceste, ki pelje na dolensko stran. Tam je oborožen možak v zasenčju za uzde držal dva konja. Prvi je imel široko sedlo in podgrinjalo, na katerem je bil uvezan grb Auerspergov. Nedaleč od konj je na deblu slonel mlad mož, v žamet oblečen, z velikim črnim plaščem ogrnjen. Levico je naslanjal na dolg meč, z desnico pa je glavo podpiral in premišljal. Kakor da bi se hotel vseh dvomov in pomislekov iznebiti, otrese z glavo in pogleda po poti. Tamkaj vidi visocega moža bližati se.

"Pozno si prišel," pravi mož pri deblu, ki ni bil nihče drugi ko Italijan. — "Pa ko bi ne bil, bilo bi tudi dobro, zakaj danes je ne bo mačice. Bojce dete to ne bom nič opravil."

"Zdaj-le v mraku pride. Če res tako nori in gori za Vas, dal bi si trideset palic nametati, če je ne bo. Pa če se nisem motil, bili ste prav v premislekih, preden ste me videli?"

"Kaj meniš, da je vsak brez vesti, kakor ti? Zares sem premišljal, ali bi zvršil namen ali ga ne bi. Kako bom dekle potem zagovoril? In če njen oče reče izve, morda bi še tvoj gospodar Auersperg sitnosti imel."

"I, dvajset let že imam njegove hlapce pod seboj, tedaj ga poznam, da ve, kaj privoli in kaj dela. Zato pravim prvič in tudi po krivem prisežem na to, da Vi babje nature nič ne poznate, če pravite, da se deklice pogovoriti in potolažiti bojite. Jaz Vas bom podučil. V drugič pa rečem, da Auersperg od njenega očeta ne bo nobene sitnosti imel, zakaj — na uho in skrivaj Vam povem nocoj ga bom v kraj dejal, pod ključ. Ha, ha! kaj ni to kakor nalašč za Vas? Tako je govoril, da moj gospod ni neumen. On je bil do vojvode pisal, da so Ljubljanci razkačeni nanj in so mu ubili enega hlapca. In koj, danes zjutraj, je odpis dobil, da sme tistega meščana kaznovati, ki je to storil. Mestni sodnik je pa to reč na-se vzel in zato bo zaprt in bo kruha stradal in svojo hudobno kri hladil. Ko bi Vi ne bili tak gospodek, ki, da-si tuje matere sin, vendar še rad poštenim ljudem prav po kranjsko pijake privošči, — jaz bi bil danes na večer za vse križe in težave zraven in bi bil videl, kako bode mestnega sodnika v malho deli. Pa si zopet tako domišljam v svoji stari glavi, morda bo tudi pogleda in pripovedovanja vred-

no, kako boste Vi njegovo hčer v malho vtekli."

"Molči! gre!" pravi Cirijani in zgovornega tovariša ustavi. "Odpravi mi služabnico, toliko, da jo na konja denem." Rekši, gre deklici naproti. Veselja se je deklica tresla, ko jo je prijel za roko.

"Kam me pelješ? Jaz ne grem dalje, mudi se mi domu, dragi! Moj oče se ne mude dolgo in za boga ne bi hotela —"

"Samo tja do drevja idi z menoj, rožica moja, srce moje! Očeta se pa ne boj, nič ti ne bo storil. Saj te vendar jaz ljubim neizrečeno bolj, ko te more tvoj oče, ki je celo preoster."

"Ne, nikar ne govori tega!" — dejala je deklica, — "ti mojega očeta ne poznaš, on je dober, najboljši oče."

"Ali ga imaš rajši ko mene?"

"Tebe in njega!" pravi Helena in se zardi, — "tebe rajši."

Med tem pogovorom sta bila prišla do drevja. Deset korakov proč sta stala konja. Helenino stregačko je bil Cirijanijev tovariš zadržal, dopovedovaje ji nekaj, kar ji je bilo pogodi.

"Tudi jaz te imam rajši ko deset očetov, srček moj! In če je to res, kar praviš, ali bi ne bila za vedno rajši pri meni ko pri očetu?"

Deklica obledi, hoče roko izpustiti iz mladeničeve in pravi: "Ne brez očetovega dovoljenja."

"Tega ne bo potreba. Z menoj, lepota moja! pojajava kam, kjer bova sama."

Res je zdaj Helena zagledala, da je stregač konja bliže pripeljal. Strmenja in straha ni mogla spregovoriti. Pogledala je njega, na katerega je toliko zapala, kakor da bi ga hotela vprašati, ali ni vse šala. Toda pri tem pogledu se ji je videl mladenič ves drugi, in ko je roko stegnil, da bi jo prijel, sunila ga je proč in zavpila: "Proč, malopridnež! Na pomagane!"

Služabnica je nedaleč stala s tovarišem Lahovim. Na krik svoje gospice je hotela na pomoč teči, a njen novi prijatelj jo je tako trdo za roko držal, da je videla, kako je oni mož v črnem plašču gospodično odnesel in na konja posadil in ji ni mogla pomagati, da, celo vpiti ne, ker ji je velikan usta tiščal.

Šele ko je konj z jezdecem in njegovim lepim bremenom od dirjal, izpusti stari vojak služabnico, gre k drugemu konju, zajaha in izgine v mraku.

Jokaje si je služabnica lase pulila, ob čelo s pestmi bila in vpila: "O Jes-Marija, kaj bo, kaj bo, kaj bo!" Pa vse to ni nič pomagalo, gospice ni bilo, hudobni ljudje so jo odpeljali.

Naposled se domislil, da je to

treba naglo sodniku naznaniti. On je moder, imeniten mož, otel jo bo, mislila si je in dirjala, kar je mogla, v mesto nazaj.

Revica ni vedela, da je sodnik, modrega in imenitnega moža, medtem enaka nesreča zadela, ko hčer.

VI.

"Kako je govoriti? Ali ne tako, da je lepa deklica kakor sama namalana Mati Božja v šenklaški cerkvi na strani? Tako je govoriti! Kaj misliš ti, Podplatnik? Zini nam eno, pa še ti, Kolček, eno, da bosta dve modri besedi. In potlej bom vaju zaznamoval, dobro bom vaju pohvalil."

Tako je dejal stražar Bojce, na sulico naslonjen, ko je kaka dva tedna po povedanih dogodkih nekega večera zbrano imel vse svoje kraljestvo od Platnika do Sušnje.

"A-ha," dejal je oče Podplatnik skozi nos.

"Slabo si se mi odrezal. Pirh, domisli me, da ga bom slabo zaznamoval. Hči mestnega sodnika se mora bolje pohvaliti. Kaj ni tako govoriti? — Je-li, Pirh, da. Domisli me, da ga bom slabo zaznamoval, pravim."

"Bom," odgovori Pirh.

"Bom, — kaj je ta beseda, — bom, bom. Človek ima jezik, da več govori ko samo bom, bom. Še tebe bom zaznamoval in te bom! Koliko je to besedi — bom. Samo ena je, kaj ne, Sušnja?" Rekši upre stražni glavbar Bojce svoje male oči v Sušnjo.

"Samo ena beseda je, in še ena majhna," odgovori ta.

"No prav si govoril. Ena in še ena majhna; to je res, to je dobro povedano, prav dobro. Ti si beseden. Tebe imam rad, prav po božjih in cerkvenih zapovedih te imam rad. Ti boš z menoj hodil. Midva sama bova govorila. Kaj ni res, Kolček?"

"Res je, Bojce," odgovori Kolček.

"Dobro si rekel, Kolček! Pri-mojduha, dobro! Mi smo mi in smo, kar smo, kaj ni res?"

"Res. Naj bo sodnik zaprt ali kar hoče in njegova hči, kjer hoče, mi smo mi."

"Dvanajst sto zaznamovanj! dobro in res je to. Kaj praviš

ti, Kolček, ki si ubrisane glave, kje je hči mestnega sodnika? Kaj praviš. Lepa je bila, to pa to, lepa, kaj ni bila? Še jaz sem jo rad pogledal, ki sem v letih — ne rečem, da bi bil star, tega ne rečem, a lepa je, govori ti, kakor češ. Kaj praviš, kje je?"

"Pes jo vedi! Kaj mi mar in tebi nič mar in nam vsem nič," pravi Kolček.

"To pa jaz vem," pravi Podplatnik.

"Podplatnik ve; ali si slišal, Sušnja, Podplatnik ve! Govori in povedi, kako veš. Jaz bi bil stavljal, da je pol tvoje glave prazne, pol s slamo natlačene in pol vrag te poznaj kakove, potlej šele pol pametne. In ti bi bil tudi stavljal, Sušnja, in ti, Kolček, mi vsi trije. Kako veš? — Glejte si, Podplatnik bo še več vedel ko jaz, Bojce, ki sem mu po višji gosposki za glavo postavljen. Kako veš?"

Čuvaj Podplatnik je malo zaničljivo pogledal Bojca in kompanijo ter začel praviti: "Kaj ne veste, da tisti ljudje, ki na pismo bero, več vedo, ko mi."

"Kajpak da vemo, kajpak!" seže mu Bojce v besedo.

"No," — pravi Podplatnik, — "naš poglavar ima enega me-niha. Ta zna brati in je tudi druge naučil; tudi tistega Laha, tistega mladega. Ta je pa nekje bukve dobil, tam noter iz Benetk je bukve dobil, v katerih se tako zapisano bere, da človek lahko samega vraga pokliče; in ta vrag pomaga človeku, da vse stori, kar če."

"Kako se pokliče ta vrag?"

vpraša Bojce.

"Tega niso povedali. Pravijo pa, da je Lah, ki je pri glavbarju, nekemu ribiču v Krakovem črnega mačka ukradel, ki je imel belo liso na repu. Tega mačka je nesel za rep ob Ljubljanci enajsto uro ponoči. Tam ga je za vrhov grm privezal in drl in mu živo srce iz drobovja vzel. To srce je z neko maščavo mazal in je potlej dal hčeri mestnega sodnika. Zato je pa morala z njim iti, kamor je hotel."

"Dobro povedano to, kaj ni res?" vpraša Bojce.

"Ali prav po postavi," odgovori mu eden.

"Kako si pa vse to pozvedel?" vpraša Podplatnika.

"Kako sem zvedel? Jaz nisem nič zvedel. Moja babnica ima tako napeljano, da ona vse zve. Moji babnici je pravila neka soseda in ta je vso resnico slišala iz ust tiste ženske, ki je pri-

sodnikovi hčeri služila."

"Tako je že vse istina, babe vedo, te imajo dobre nosove. Pa kaj meniš ti. Podplatnik, in mi vsi, kaj menimo, ali je res de-željski poglavar zaprl sodnika našega, ali je to prazen glas med nami, kakor se pravi, kaj menimo? In če menimo, da ga je res, vprašam jaz in mi vsi vprašamo, ali nam to škodi ali nam ne škodi. In če nas nima kdo soditi, ako celo noč ne čuje-mo, menim, da nam ne škodi, torej nam ne škodi. Kaj ni res taka postava?"

In nihče ne bi bil Bojcu izgovarjal, ko se ne bi bil Kolček nanagloma domislil, da mu je v velicah silah in nadlogah rav-

no mestni sodnik to krušno bo naklonil; zato je imel v hipu toliko močate vesti, da je dejal: "Veste kaj, to ni tako kakor si ti, Bojce rekel. Gospo-Sumerek je bil pošten mož, to se jaz trikrat priverim. Dekler je on bil, ni se nikomur mestu v oči drezalo, da bi on bil na noge stopil. Zdaj pa, je on zginil, naj bo že zaprt ali naj je po svetu šel kakor ubi-žen Tomaž, ta čas je že des- ljubljanskih meščanov po- po glavarjevih ljudeh. In Bo- vedi, če še nas enega kaj eno- ga ne čaka. Zato jaz trdim, nam škodi, ker mestnega so- ka ni."

(Dalje prihodnjik)

TIRED, ACHING, SWOLLEN FEET

Moore's Emerald Oil Guaranteed to Stop All Pain and Soreness and Banish Offensive Odors

In just one minute after an application of Emerald Oil you'll get the surprise of your life. Your tired, tender, smarting, burning feet will literally jump for joy.

No fuss, no trouble; you just apply a few drops of the oil over the surface of the foot night and morning, or when occasion requires. Just a little and rub it in. It's simply wonderful the way it ends all foot misery, while for feet that sweat and give off an offensive odor, there's nothing better in the world.

Moore's Emerald Oil is guaranteed to end your foot troubles or money back.

POL-LETNA DELNIŠKA SEJA

V smislu zaključkov in priporočil zadnjih dveh rednih delniških sej, se pol-letna delniška seja naše tiskovne družbe The American Jugoslav Printing and Publishing Co. vrši v

PETEK, 10. AVGUSTA, 1934

v Slovenskem Delavskem Domu na 15335 Waterloo road. Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Delničarji so tem potom prav vljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo te pol-letne delniške seje.

L. Medveshek, tajnik-blag.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

'Enakopravnosti'

DOES YOUR BREATH OFFEND? —PROBABLY

Many attractive persons are not welcomed at social gatherings because their breath is bad. Don't be one of them. Make sure that your breath is sweet and inoffensive by gargling with Listerine. It combats infections in the mouth, checks infection and instantly destroys odors. Lambert Pharmacal Company, St. Louis, Mo.

LISTERINE ends halitosis

Kills 200,000,000 germs

Raising the Family - No idea wasn't purely Altruistic

Fisher

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly... and if yours is not a surgical case... you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore." — Miss Helen Kolaski, 3906 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS

Ask Your Druggist for the 50¢ size

"I took your Tablets for painful periods. My back ached and I had cramping pains. This medicine relieved the pain immediately. I am able to do my work now." — Mrs. C. C. Woodman, Route 5, Box 71, Moulton, Ala.